

NOVI TERORIZEM
TERORISTIČNA OROŽJA
TEROR(IZEM) IN VOJAŠKA
STRATEGIJA

Anton Žabkar
December 2013

1

**“Novi terorizem” ali
“antiglobalizacijska
vstaja”?**

Okrogla miza - marec 2006

2

Terorizem kot predmet konfliktologije (teorije konflikta):

- **paradigme socialnega konflikta**
- **viri agresije**
- **temeljne potrebe in ogroženost**
- **racionalnost in družbeni red**
- **socialne spremembe**
- **funkcionalizem in družbeni sistemi**
- **razredni spopad**
- **diskurz in dominacija**
- **struktura avtoritete**
- **funkcije konflikta**
- **implikacije reševanja konflikta**
- **sklep**

3

Klasiki XIX. in XX.st. (Walter Laqueur):

- **Espoz y Mina, Davidov - Clausewitz, Jomini**
- **Nečajev, Kropotkin**
- **Carlo Bianco, Guiseppe Mazzini**
- **Johannes (John) Most**
- **Auguste Blanqui, Bakunin - Friedrich Engels**
- **Thomas Edward Lawrence**
- **Lenin, Trocki, B.C. Dening**
- **Che Guevara, Regis Debray**
- **Abraham Guillen, Carlos Marighella**
- **Lin Piao**

4

Novejša dela:

- **Walter Laqueur: The New Terrorism - London - 2002;**
- **Caleb Carr: The Lessons of Terror - A History of Warfare against Civilians - N.Y. - 2003;**
- **študija 43 primerov s pomočjo merjenja 72 spremenljivk - Manwaring Max, Fishel John: Insurgency and Counter-Insurgency - Toward a New Analytical Approach - Small Wars and Insurgencies - No 3 - 1992 - str. 272-310;**

5

Učinki in posledice terorističnih dejanj ?

- povzročanje škode in človeških žrtev
- s tem se dokazuje, da oblasti niso sposobne nikomur zagotoviti varnost
- z reaktivnimi varnostnimi ukrepi oblasti in represijo se omejujejo pravice in svoboščine ljudi, kar spreminja razpoloženje ljudi – pad priljubljenosti vlade doma in v inozemstvu ?
- teroristi pri tem računajo na rast podpore med delom prebivalstva in v tujini - nastaja – nova politična polarizacija

6

Vrste terorizma (state + non-state):

- religious terrorism
- political terrorism – levi, desni
- narco(mafia)-terrorism (banditski terorizem)
- hate-terrorism
- environment-terrorism
- cyber-terrorism
- nuclear terrorism 800 \$/km² klas. 2000 \$/km²
- bioterrorism (CW 600 \$/km², BW 60 \$/km²)
- geophysical terrorism
- exotic terrorism (unabomber, Uganda)

7

Vrste terorizma

• <u>državni terorizem</u> se izvaja v imenu zaščite reda in varnosti • izvajalec so policija, varnostne službe, vojska, paravojaške oz. provladne enote • terorizem države z grožnjo drugim državam – mestatalci bombnikov (Douhet)	• <u>terorizem, ki ga izvajajo nedržavne organizacije</u> – - selektivni napadi na predstavnike oblasti - neselektivni napadi na civilne prebivalce, tujce, pomembne objekte, transportne sisteme, ipd • teror in ruralna oz. urbana gverila

8

Global insurgency = “grass level war” (small war, LIC, complex irregular war - the face of contemporary conflict, war on terrorism, Long war)

- oboroženi in neoboroženi odpor – razmerje v globalizaciji:
- “insurgency violence”:
- državni udari - rogue states
- “leninske revolucije”
- nemiri
- terorizem (**intrastate + international**)
- nenasilni (gandijevski) odpor

9

“Novi terorizem” (strategy of insurgency):

- teroristične dejavnosti kot **oblika bojevanja**, ne pa kot socialna, moralna ali politična aberacija (“nova etika”?)
- PGM + IED
- biološka b/s
- kemična b/s
- radiološka b/s ?
- “ekološka” b/s
- informacijska b/s
- pomorska b/s
- “bojni roboti” ?
- **cilj**: s ter. b/d prisiliti decision-makerje na spremembe vedenja (psywar) vložek/dobitek
- **faze**:
- dezorientacija (udar na povezavo “vlada-vladani”) - kaos ?
- “target response” - represija in kršenje norm
- izkoriščanje emocionalnega stanja za sporočila mass-medijem - gaining legitimacy - moralni vpliv

10

Termin “mednarodni terorizem” (non-state armed groups) ima za cilj ?

1. skriti sile, ki želijo doseči globalno dominacijo za dem.krinko - maska	4. odvzeti ljudem pravico do boja proti agresorju
2. mobilizirati svet za boj z nevidnim sovražnikom	5. (pre)usmeriti nac. interese od obrambe k napadom
3. zrušiti medn. red in relativizirati agresijo, drž. teror.....	6. reševati ekon. probleme z vojaško silo (naravni resursi)

11

Vsebine:

• 40-50 terorističnih organizacij • gverilske bojne dejavnosti - obračuni s “kolaboracionisti” • demonstracije • sabotáže • propaganda • nemiri • protest • poročila	• št. mednar. ter. napadov (več kot 10.000 \$): • 1981 - 489 • 1985 - 635 • 1990 - 437 • 1995 - 440 • 2000 - 426 • 2004 - 650 • 15 napadov/mes • 60 ubitih/mes • ugrabitve-izsiljevanja₁₂

Kako meriti (ocenjevati) „(ne) uspešnost teroristov“?

• <u>Absolutni kazalci:</u> • letno število načrtovanih akcij (sumljivo) A • letno število izpeljanih poskusov..... B • letno število ponesrečenih poskusov (napake) C • letno število onemogočenih poskusov.....D • letno število uspešno izpeljanih poskusov E (trenutne in dolgoročne posledice - Psywar?)	• <u>Relativni kazalci:</u> • B/A • C/B • (B-C-D)=E • E/A • E/B • kako (ne)uspehi vplivajo na rast (upadanje) terorist. b/d v prihodnosti? • bočni učinki? • “learning organization”? • javno mnenje ???

13

Primer Intifade v Izraelu (2000.-2003.):

• “matematika smrti”: • 1900 ubitih Palestincev • struktura palest. izgub: • 95% moški • 54% palest. izgub - kombataniti • 253 arab. kolaboracionistov • 95% od vseh palest. izgub so moški • rušenja stanovanj? • decapitation-operacije?	• struktura izrael. izgub: • 700 ubitih Izraelcev • 546 - non-kombatanti • 31% ženske in otroci • med kombataniti so večina pripadniki KOV • vpliv na notranjo in zunanjo polarizacijo

14

Viri:

- **Jane's Sentinel + Low Intensity Conflict and Law Enforcement + Small Wars and Insurgencies**
- **Terrorism and Political Violence**
- **Jane's Terrorism and Security Monitor**
- **Conflict Studies + Jane's World Insurgency and Terrorism + Intelligence and National Security**
- **Journal of Conflict Resolution**
- **Journal of Contingencies and Crisis Management**
- **International Journal of Intelligence and Counter-intelligence + Civil Wars + Crisis Management**
- **Defense and Security Analysis**
- **Defense and Peace Economics**

15

Vojaško-strateški vidiki:

- teroristične dejavnosti kot uvod v gverilsko bojevanje ali kot samostojna in edina forma
- teroristične dejavnosti kot integralni del gverilskega in partizanskega bojevanja
- teroristične dejavnosti kot dejavnost oboroženih sil ?
jedrski teror - Hirošima
- teroristične dejavnosti kot integralni del vojskovanja oboroženih sil – jedrska strategija globalnega zastraševanja – deterrent – H.Kahn

16

“Strategija za globalni Jihad” (fatva OBL + Al Zawahiri):

- a) Egipt - strateško temeljišče
- b) rušenje sedanjih egiptovskih oblasti in formiranje egiptovskega kalifata
- b) vojna difuzne konfederacije islamskih gibanj - postopno divergentno širjenje islamistične paradigme na jug, zahod in vzhod - dolgotrajna zmagovita „sveta vojna“
- c) geopolitična paradigma - formiranje „verige kalifatov od Gibraltarja do Indonezije“
- d) sprememba svetovnega reda

17

Teroristična kampanja ?

- skupna ofenzivna doktrina na globalni ravni - povzročanje destabilizacije kohezije nasprotnikove koalicije, partnerstev in družbenih vezi
- “teror. konfederacija” kot izvajalec kampanj
- decentralizirano načrtovanje in izvedba kampanj - osnovna oblika: serija regionalnih operacij v sklopu strateške globalne operacije
- mass-mediji kot neprostovoljni “PR” teroristov po izpeljani operaciji- selektivna sporočila javnostim
- kombinacija teror.akcij, humanit. akcij, gveril. akcij, inform. operacij in logist.akcij - priprava za novo kampanjo – cikličnost operacij

18

Teroristična operacija ?

• <u>Priprava:</u> • <u>proces odločanja - COA</u> • <u>izbira COA</u> • organizacija - zveze • obveščev. analiza - izbira cilja • izbira vrivanja - varnostna + dezinform. zagotovitev • izbira izvajalcev, orožij - urjenje - tehnič. in psihol. priprave • logist. podpora • infiltracija v cono cilja • maskiranje+čakanje na optimalni trenutek	• <u>Izvedba:</u> • razvoj skupin za zavarovanje, dezinformiranje, udar in evakuacijo • sprejem končne odločitve o <u>udaru na glavni in (ali) rezervni cilj</u> • usklajeni udar • ekfiltracija • analiza + novi cikel

19

False flag operations – sestavina „psihološke vojne“

teroristične operacije

- izvajajo jih državne tajne službe, a tako kot da so jih izvedle druge ciljne organizacije ali države
- s tem se dezinformira javnost in opravičuje teror oz. represalije oz. protiukrepe proti ciljnim državam ali organizacijam
- primer: požig Reichstaga, incident – „poljski napad na Gleiwitz“ 1939. leta

teroristične operacije

- izvajajo jih med državljansko vojno politične skupine, ki so povezane z oblastmi ali pa samostojno, da bi diskreditirale politične nasprotnike
- vloga vrivanja v nasprotnikove vrste in maskiranja dejanskih realizatorjev
- primer: CW v Damasku – Guta - 2013. leta

20

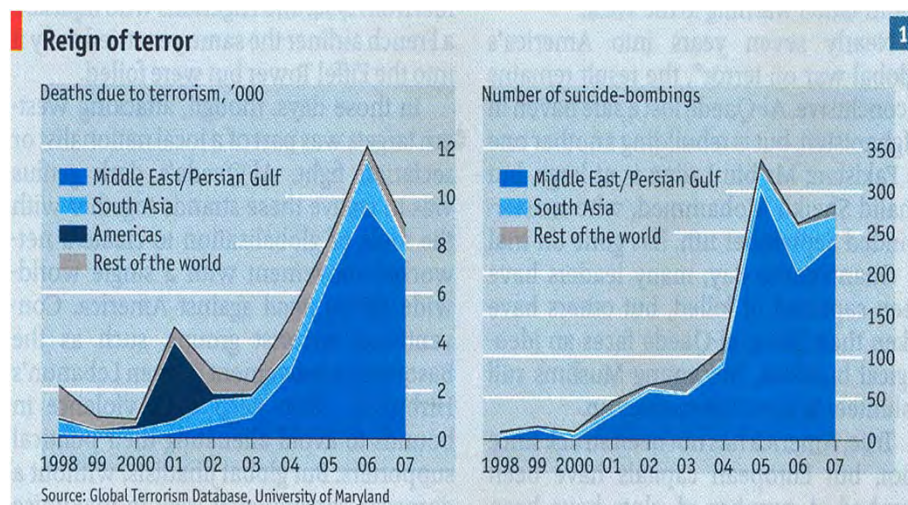
Teroristična orožja

- stvarnost in potenciali -

21

Namesto uvoda

regionalni prikaz števila ubitih v terorističnih napadih v svetu (v tisočih) in število samomorilskih napadov

Povzročeni strah >> povzročene škode in žrtev

Veliko več ljudi izgubi življenje v prometnih nesrečah, zaradi bolezni, lakote in v družinskih obračunih, pa vendar je strah od teroristov iracionalno močnejši.

23

Klasifikacija orožij z vidika učinkov:

- **Orožja proti osebam** (anti-personnel weapons);
- orožja za **posamično** uničevanje
- orožja za **skupinsko** uničevanje
- orožja za **množično** uničevanje
- **Orožja proti objektom** (anti-material weapons):
  - zgradbe, skladišča, mostovi, tovarne
  - vozila, zrakoplovi, plovila
  - energetska, jedrska, vodovodna, informacijska, administrativna, komunikacijska, transportna, zdravstvena, šolska druge infrastrukture
  - okolje
- **psihološko orožje za povzročanje panike in strahu - mass-mediji + govornice - condicio sine qua non eksploatacije učinkov**

24

Klasifikacija orožij z vidika delovanja:

Konvencionalna orožja:

- hladna orožja
- strelska orožja
- ročne bombe
- granatometi
- vodene rakete - PGM
- mine - eksplozivne
- mine - zažigalne

Nekonvencionalna orožja:

- “človeške bombe” - m/ž/otroci
posameznik, avto, letalo, čoln - roboti
- kemična b/s
- biološka b/s - toksini
- radiološka b/s
- jedrska b/s
- informacijska orožja ²⁵

Maskiranje teroristov in orožij

- vrivanje teroristov v tuje države - mimikrija
- zunanji videz, bivanje in vedenje ter jezik prilagojeni okolju v katerem se gibljejo
- lažni dokumenti
- zaščita tajnosti bivanja, komuniciranja, urjenja, odločanja
- „skrita orožja“
- orožja, ki se jih težko odkrije s sodobnimi sredstvi
- razstavljiva orožja sestavljena iz navidezno nenevarnih modulov
- „kameleonska orožja“ ?

26

Teroristična orožja prihodnosti ?

- **tailor-made robots - AI (doomsday machines)?**
- **genetska orožja? biološka in kemična orožja ?**
- **geofizikalna orožja?**
- **orožja z usmerjanjem energije DEW (laserji - zaslepljevanje, elektrošokerji, maserji, akustični generatorji, pospeševalci atomskih delčkov, EMP - E bombe, račun. virusi – virusne puške) ?**
- **“psihotronska orožja”? droge - ojačevalniki moči ?**

Dejavniki, ki so doslej vplivali na izbiro, razvoj in uporabo terorističnih orožij:

- **poostreni ukrepi in nadzor** policije, obvešč. služb in varnostnikov nad množičnim zbiranjem ljudi, v prometu, v mestih - nove tehnologije, oprema in oborožitev (zašč. jopiči, oklepni avtomobili, TV-nadzor, zveza, medmrežje, detektorji ....)
- **razvoj sodobnih voj. miniaturnih ultra-natančnih ofenzivnih vodljivih orožij in opreme**
- **nova sredstva za zvezo**, računalniki, falsific.dokumentov -maskir.
- **povečanje vloge mass-medijev in mednarodnega prometa - infiltracija**

Hladna orožja:

- uporaba novih materialov (kevlar, nove vrste jekel, amagnetne titanove zlitine)
- maskirne izvedbe - svinčnik, dežnik, pokrov
- bodala
- stileti (šila) – igle (kurare, strup ricin)
- noži
- mačete
- metalna orožja + strelni noži (350 g - 25m)
- večnamenska miniaturna orožja-orodja

29

“Kratka orožja” - pištole in revolverji:

- pištola-brzostrelka Glock Model 18: 675 g - dvoredni okvir 33 nabojev - 9x19 mm - 1300 izstr./min - optoelektronski namerilniki D/N
- PSM 5,45x18 mm - 460 g - 292 m/s
- „tiha pištola“ z batom - 7,62x42 mm - 700 g
- Model 93R 9x19 mm - 1,17 kg - okvir 20 n - 1100 n/min - preklopno dodatno kopito
- 951R z dodatnim ročajem pod cevjo - 1,35 kg
- dušilci bliska in poka 400 g - 30 dBa
- nova pištola Five Seven 5,7x28 mm ?

30

Ročne bombe:

- **novi eksplozivi** (oktol, semtex) in zažig. snovi (Expal 3000°C), dvojni elektronski vžigalniki, vnaprej oblikovani in nadzorovano razpršeni drobci, ter “odskok” – „raketna ročna bomba“ - zanesljivost 99,99% - zažig. polmer 30 m - 30 s
- začetna hitrost drobcev 1600-1800 m/s
- miniatura: HG86 - 180 g - 1 m nad tlemi - 1600 drobcev - na 5 m ...3 drobci/m²
- UK RO 01A1 - 400 (170) g - polmer 10 m
- plastično ohišje - dvojne stene - nastavljivi drobci
- večfunkcijski nastavljivi “tihi” vžigalnik

31

Brzostrelke:

- PDW 5,7x28 mm - 2,54/3 kg - 715 m/s - 1/3 trzaja JP - obračanje krogle +kavitacija +HDšok+ spreminjanje smeri - 900 proj/min - 50 nab - 500 J na 10 m
- Micro Uzi 2 kg (Uzi 3,5 kg)-1400 nab/min
- Steyer TMP - 9x19 mm - dva ročaja - 1,3 kg - 900 n/min
- MA 9x26 mm - 2 kg - 240 m/s - na 200 m 6mm plošča
- AKS-74U 5,45x39 mm, 2,7/3,2 kg, 735 nab/min
- dušilci poka in bliska 450-550 g

32

Jurišne puške:

- “Tiha” JP 9 mm Val - 9x39 mm - 2,5 kg - preklopno kopito - 400 m
- Vintorez “tiha” ostrostrelska puška - 9x39 mm 2,6 kg - 400 m
- “tajna” ostrostrelska puška Covert - 7,62x51 subsonic - 314 m/s - 85 dBa - 6,5 kg - kovček
- SIG 5,56 mm - 1820 J - 7 kg
- repetirka SAKO-TRG 7,62x51 mm - 7,62x63 mm - 3450 J - APDS 3,6 g ...1243 m/s; 4,7 kg ³³

Ostrostrelske težkokalibrske puške:

- Gepard M2A1 - 12,7x107 mm - 10 kg - 15100 J - preboj 16 mm jekla na 600 m - doomet 1000 m
- Gepard M3 - 14,5x114 mm - 20 kg - 32000 J - 25 mm na 600 m - doomet 1000 m
- repetirka Barrett 0,50 Model 90 - 12,7x99 mm -
- ergonomske rešitve: blažilec trzaja - nastavljivo kopito - laserski daljinomer - optronski namerilnik - prilagodljivi dvokolenski prožilnik - preklopno kopito - razstavljivo orožje ³⁴

Granatometi:

- **RPG-7** - lanser od 1 m z namerilnikom 6,9 kg - tandemska bg PG-7VR 2 kg - prva prebija zunanji reakt. oklep, druga glavni homogeni 600 mm - 500 m - 4-6 v min
- **Eryx** - 12 kg - 600 m - RHA 900 mm - bg 4,5 kg - lans. iz zaprtega prostora - IR vodenje
- Wasp 58 - lanser 0,8 m - 3 kg - projektil 0,6 kg - RHA 250 mm - 250-350 m
- **termobarične**, protipehotne, zažigalne bojne glave

Zakaj so mine in IED za teroriste najbolj gospodarno orožje ?

• teroristu omogočajo, da se varno umakne iz nevarne cone • en sam terorist lahko nastavi v enem dnevu več min – IED • mine se lahko maskirajo (torba, steklenica, telefon, kolo, avto, radio, pismo, paket, igrača...) • mine so „geografsko orožje“	• mine se lahko po obliki prilagodijo okolju in protiminskim ukrepom varnostnih sil • sodobne mine se lahko aktivira z razdalje v najbolj primernem trenutku • eksplozive in vžigalnike se lahko izdelava v „samizdatu v preprostih delavnicah • mine imajo velik polmer letalnega delovanja - drobci

Ključni katalizatorji (**vpliv na mine**):

• <u>vrste eksplozivov:</u> • TNT 6600 m/s • pentrit, heksogen, Al • oktol • semtex • nova generacija 11000 m/s! • C4 plastik • astrolit G • binarni eksplozivi • elektron, napalm, termit • FAE - blast-termobar!	• <u>vrste vžigalnikov (račun.):</u> • pritisk - tlak • dotik - vleka • gravitacija - gibanje • toplota • svetloba • magnetizem - indukcija • zvok - do 16 Hz, ultrazvok • ura, kem. vžigalnik • daljinski - telefon, radijski signal, IR, laser³⁷

Vrste min (IED+mimikrija):

• cestna (pod cestiščem + maska) • zidna (v zidu, nasipu, ograji) ali viseča (na drevesu, svetilki, reklami) • kletna ali kanalizacijska • avtobomba (v stoječem avtomobilu) -na/pod • v stavbi - na vratih? • maskirano staro strelivo (pod gradbenim materialom, hrano)	• aktovka, torba, termos, radio, nahrbtnik, steklenica, knjiga, kovček, lutka, igrača, jopič, podplat (podtikanje) • kolo, otroški voziček, žival, čoln • samomorilec - pešec, voznik vozila, čolna • morska (rečna) mina - zasidrana, plavajoča, na dnu • pismo, paket, darilo³⁸

Maskiranje min - znižanje fizik. polj

- **daljinski vžig** (laser, telefon, radijski signal, zvok, žično....)
- **večprogramski vžigalniki** zagotavljajo prilagoditev konkretnim razmeram
- **“večkanalni vžigalniki”** - optimizacija, zanesljivost
- varnostni vžigalnik - **past proti demontaži**
- **“matica in hčerke”** - programiran raztros
- **mine z usmerjenim delovanjem**
- **konveksna oblika** eksplozivne mase, izbira “linerja” in optimalna točka namestitve več detonatorjev
- izbira in razmestitev **vnapij narejenih drobcev**
- **“fokusiranje”** niza eksplozij
- **“odskočne mine”**
- **tandem polnitve - asistenca**
- **druga drugi pomaga!** ³⁹

“Inteligentna orožja”?

- **prenosne rakete enotovne zračne obrambe** - lanser-kontejner (z dušikom) - raketa z dvostop. motorjem - iskalo - dvokanalna glava samovodenja (IR+UV) - patterns recognition (AI)- IFF - BG prox.fuze - za potn.letalo 2-3 zadetki - off-route mine - mine z bočnim delovanjem - dežurni seizm kanal + lansirni kanal - IFF
- **morske danjske mine** - maska, ura, bpb, dvo ali trikanalni vžigalnik - daljin. HA vključitev
- **EČ z dvofazno eksplozijo** - žično ali radijsko vodenje - meh. kontakti + hidrostatski vžig ⁴⁰

“Effects-based destruction” - interakcija zgradbe cilja, ljudi in udara

- N.Y. - WTC, BH, Pentagon
- letala s kinetično energijo
200 ton 600km/h E=1600 MJ -
- dodatna energija -
neuporabljeno gorivo
- ogrožena statika WTC s
požarom in rušenje zgradbe
z ljudmi in reševalci
- primer podzemne - Tokio
živčni b/s v ventil.sistem
- Indonezija
- vnos in namestitev
drobnih nastavljenih
min na točke, ki
usmerjajo beg ljudi k
“varnim izhodom”
- na cesti pred zgradbo
nastavitev glavnih
nabojev z MUD, ki so
aktivirane v
optimalnem trenutku ⁴¹

Teroristični udar - kot “psihološko orožje”

- izbira cilja, časa in načina izvedbe udara so orožje sui generis ter način komuniciranja teroristov z javnostmi:
- udar kot “marketinška poteza”, ki se ji priključijo izjave, obtožbe proti Vladi in napoved eskalacije nasilja
- sporočilo Vladi, da je nesposobna, ker ne more in ne zna (od)braniti ljudi, objekte oz. zagotoviti normalno življenje v državi - izziv Vladi, da reagira z represijo
- sporočilo mednarodni skupnosti, da je Vlada neuspešna in da v državi nima avtoritete
- sporočilo ljudem, da Vlada ne zna zagotoviti varnost in ustavni red
- sporočilo simpatizerjem o uspehu

Teror(izem) in vojaška strategija

**medsebojno razmerje
in
možne smeri razvoja**

43

Teror(izem) in vojaška strategija

- opredelitev vsebine osnovnih pojmov
- vloga terorizma v vojaški strategiji:
- antika
- fevdalna doba in prehodno obdobje
- francoska meščanska revolucija
- prva svetovna vojna in revolucije
  - obdobje med dvema SV
- druga svetovna vojna
- obdobje od druge svetovne vojne do septembra 2001--
obdobje "svetovne vojne proti terorizmu"?

44

Viri:

- **Current History - www.currenthistory.com**
- **The Armed Conflict database - www.iiss.org**
- **Low Intensity Conflict and Law Enforcement - www.tandf.co.uk/journals**
- **DefenseNews - www.defensenews.com**
- **The Journal of Conflict Resolution - www.sagepub.com**
- **Military Review - www.leavenworth.army.mil/MILREV**
- **Civil Wars - www.tandf.co.uk/journals/arenas.html**
- **Foreign Affairs - www.foreignaffairs.org**

45

Opredelitev osnovnih pojmov

• <u>vojaška strategija:</u> • strategos - vojskovodja • VS - večina in umetnost vojskovodij • VS - teorija in praksa priprave OS za vojno in bojevanje v vojni • VS - teorija in praksa priprav OS za delovanje v miru, krizah, oboroženih spopadih in vojnah	• <u>teror(izem)</u> - terror - lat. - strah in trepet • fr.rev. - strahovlada, vladavina nasilja • jakobinska diktatura • beli teror - 1815 • anarhistični teror • oktobrska revolucija - rdeči in beli teror • fašist. teror • prepoved terorja - OZN - 1948, 1949

46

IMADE - str. 1337

- **Terrorism is the unlawful threat or use of force against individuals or property to coerce or intimidate governments or societies to achieve political, religious, or ideological objectives. It has a long and established history and may properly be included within the concept of insurgency as discussed above.....**
- **.....the rise of international and transnational terrorism blurs the distinction between internal and external security threats**

47

Variacije definicij:

- teror(izem) kot povzročanje straha in trepeta, groze, preplaha (ST)
- teror kot akcija nasilja (torej ne samo strahovlada!), da bi se prestrašilo žrtev (žrtve) in zlomilo njeno voljo za odporom (PE)
- notranji/mednarodni
- T. Schelling: sila - direktno, nasilje indirektno
- ujetniki-sila, talci-nasilje
- teror kot označba za strahovlado katere koli politične barve (ST)
- teror = kršenje norm Ženevske konvence o zaščiti žrtev (1949) (VE)
- ...ena od oblik izvajanja sile (Q. Wright)
- ..uporaba sile ali grožnja z nasiljem vs nac. in soc. identiteta s kulminacijo moči smrti (G. Bouthoul)

48

Teror(izem):

- **fizična komponenta - sila - spekter: od odvzema življenja na razne načine (z mučenjem) do izгона, uničenja ali odvzema imetja, statusa, časti, kulture, veje, omejitve v pravicah, navadah, do vsiljevanja drugega vedenja, jezika, vere**
- **psihološka komponenta - grožnja - strah (oseba, družina, skupnost) od smrti, mučenja**
- **končni cilj - absoluten nadzor**

49

Klasifikacija razmerja med obsegom oboroženega boja in terorja na primerih iz prakse:

- oboroženi boj kot edina sestavina vojne - Francija vs Nemčija 1939
- oboroženi boj kot glavna sestavina vojne, teror kot pomožna - Varšava, Rotterdam - 1939/40, "vojna mest"
- oboroženi boj in teror kot enakovredni sestavini vojne - končnica II.SV - V1+V2 na London, iperit?
- teror kot glavna sestavina vojne, oboroženi boj kot pomožna - Al Kajda po 2001.letu, Hamas,
- teror kot edina sestavina vojne - ČSR - 1938, Danska, ETA, IRA, Latinska Amerika

50

Modalitete:

- Izvajalec vojaške strategije:
  - državni teror - teror političnih strank - teror verskih, etn., rasist.skupin - teror indiv., privatizacija - mafija
- a) država (alianza ali koalicija) z oboroženimi silami vs druga država z oboroženimi silami
  - ciljna skupina - posameznik ali množica ali sistem?
- b) država z oboroženimi silami na okupiranem ali lastnem ozemlju vs vstajniki brez države
  - VIP civ., polic., voj., ver.,
- c) država z oboroženimi silami vs nadnacionalna organizacija z globalno razpršeno mrežo
  - tujci, etn., ver., polit. skupine - organizacije
- paramilitarci
  - uradi, šole, vrtci, bolnišnice, stadioni, volišča
  - transportni, energetske, info-sistemi, banke, vodovodi, mass-mediji

51

Evolucija pomena obeh pojmov:

- **širjenje področja vojaške strategije** z oboroženega boja na grand-strategijo, ter z vojne na mir, krize in oborožene spopade, =Global War on Terror?
- **širjenje spektra zmogljivosti novih orožij - WMD**
- **širjenje področja nasilja** z vojaškega področja na socialno, politično, ekonomsko, kulturno, psihološko, ekološko.....
- **sprememba konvencij, pravnih norm in etike** -kaj je dovoljeno, sprejemljivo, "normalno" - "vojaška kultura"? - omejitve v uporabi nasilja

52

Obdobje antike:

- Vae victis! Eskalacija!
- poraženec prepuščen na milost in nemilost zmagovalcu - likvidacija, suženjstvo, uničenje sledi o obstoju - Carhago+Korint+ Judje
- vstaje sužnjev, v provincah in povračilni ukrepi - kolektivna odgovornost - talci - rituali - pohabljenja - mučenja - Spartakova vstaja - izven zakona
- egzemplarična kaznovanja - posamična ali skupinska?
- obleganje mest - požigi - uničenja
- piraterija - Atila – Vasilij II Surovi

53

Osnovne značilnosti:

• uničenje svetišč	• izven zakona -
• uničenje knjižnic, spomenikov.....	egzemplarične kazne -
• uničenje fortifikacij	neproporcionalnost
• požig in uničenje mest	• likvidacija polit., ver., voj., kult. in drugih elit
• uničenje ladjedelnic	• mučenja, žrtvovanja
• uničenje gozdov, agrar.	• izgon
• uničenje vodovodov in namakalnih sistemov	• zaslužnjevanje in razselitev
• razorožitev	• preobračanje (v drugo vero)
	• uničenje identitete
	• izbris spomina+sledi ⁵⁴

Obdobje fevdalizma in prehodnega obdobja iz fevdalizma v kapitalizem:

- selektiven pristop - odkup ujetih fevdalcev
- križarski pohodi
- kmečke vstaje
- verske vojne - inkvizicija - Šentjernejska noč
- obleganja mest
- piraterija - bašibozuki - "mala vojna" - paramilitarci
- notranji teror: Španija - kolonije - Ivan IV Grozni, Boleslav Okrutni, Vlado Tepeš, Čele-kula

55

anarhisti vs etatizem

- **XIX.st. - nova utopija - William Godwin, Bakunin, Kropotkin, Mahno - politični avanturizem "direktne akcije"**
- **rušenje države z atentati na VIP in z zarotami - selektivni teror in podtikanje "peklenskih strojev" za vnašanje strahu in "paraliziranje" državne oblasti - avtonomija ekonomskega (pre)obrata**
- **vpliv Napoleonovih vojn, in vojn ter revolucij XIX.st. na poskuse "humanizacije" vojn in oboroženih spopadov - Haaške konvencije**
- **"Crna roka" v XX.st.**

56

Haaške konvencije in kontrast I.SV:

- iztrebitev Armencev
- granatiranje Pariza - neomejena podmorniška vojna+križarke+bombardiranje Londona
- beli, rdeči in anarhistični teror med oktobrsko revolucijo i po njej - “eskadroni smrti”
- obdobje med I. in II.SV : oblikovanje Douhetove doktrine - zmaga brez OB, izključno s pomočjo zračnega terorja (BA+iperit)? “urbane aglomeracije kot talci”?
- neomejena vojna proti pomorskemu prometu
- Luddendorf - “totalna vojna” - vloga SA -industrija smrti?
- “integracija terorja v vojaško strategijo”

57

Teror(izem) v II.SV- implementacija doktrin:

- obojestranski teror(izem) - neselektivna bombardiranja nasprotnikovih gostonaseljenih urbanih aglomeracij s ciljem zloma nasprotnikove bojne morale in notranjega razkroja - “strateški bombniki” kot orožje proti civil. ?
- neomejena vojna na morju
- “kazenske ekspedicije” na ozemljih na katerih delujejo gverilske in partizanske enote (“banditi”) - talci + nagla sodišča
- koncentracijska taborišča
- V1 in V2 na London (iperit?), Hirošima in Nagasaki - WMD

58

Obdobje hladne vojne:

- oblikovanje jedrske strategije:
- triada - ICBM+SAC+SLBM
- Kahn/Sokolovski
- strateško jedrsko odvrčanje z udarom po mestih-talcih
- simetrični odgovor = nuclear suicide
- mir v senci jedrskega strateškega terorja
- ABMD-1972
- SALT - START I, II
- “kontriranje” terorju gverilcev osvob. gibanj s terorjem Special Forces - oblikovanje nove discipline vojaških ved
- geofiz. orožja
- herbicidi, defoliatorji
- ekocid
- miniranje iz zraka - teabag

59

Terorizem kot manifestacija sprememb v novem svetovnem redu in rasti vloge nadržavnih akterjev (NSA - NS OPFOR)

- terorizem kot manifestacija spremenjene narave vojne (zamenjava za hladno vojno)
- globalizacija prinaša nove transp.in komunik.tehnologije, poroznost meja, prost pretok ljudi, informacij, rast privatizacije
- kot reakcija na zmanjšano vlogo držav, novo glob.družbo, novi tehnol. in inform. univerzum povratek k idealizirani tradicij. družbi-etnos, jezik, vera + netwar+primat psihol.+ WMD?

60

Obdobje globalizacije:

- unipolarni “novi svetovni (ne)red”- “20% prebivalstva razpolaga z 80% GNP”- opozicija globalizaciji nima države-mentorja, ne simetričnih oboroženih sil - Al Kajda kot “globalna mreža gverile”? nova etika vojskovanja - civilisti in mesta kot cilj + brezplačni massmedijski marketing
- države nimajo več monopol nad vojaško silo - pojav organizacij z globalnimi zmogljivostmi izvajanja terorja v urbani civilizaciji:
- biološka b/s (genetska? etnična?)   improvizirani vektorji
- radiološka bojna sredstva - JO?   ekon. izčrpavanje
- kemična b/s (toksini, encimi)   psihol. izčrpavanje
- “informacijska orožja”   izraba notranjih nasprotij
- prenos delovanj na morje

61

Odzivi na “privatizacijo” terorja:

- organizacijska raven: Department for Homeland Defense Security - MO - MNZ
- obveščevalna raven: integracija pasoš., carine, policije, varnostnikov, DIA, FBI, CIA, Echelone, +infiltracija - TTIC - Terrorist Threat Integration Center
- razvojna raven: rast vloge SF? NG? karabinjerji? žandarji? CG? Delta? PJBKO? inž.?
- doktrinarna raven: preventivni udari-vojne, IW, NCW, Netwar - War On Terrorism - axis of evil
- izobraževalna raven: mednar. okolje - civiliz.- crisis management
- ekonomska raven: rast stroškov za nadzor

62

Namesto sklepa:

- **zgodovinska paradigma - piratstvo = bočni učinek “globalizacije” oz. novega reda (“delitve sveta”)?**
- **pojav v prehodnih prelomnih obdobjih kolonizacije (Rim 1.st.pr.n.št - odkritja novih celin v XVII.st. - flote na jadra) - analog globalizacije (EU, NAFTA, APEC)**
- **napadi na civilne cilje - svetovno tržišče - talci - teror**
- **globalne razsežnosti akcij (“proti vsem zastavam”)**
- **mednarodno organizirani in obvešč. povezani**
- **baze in infrastruktura v razpadajočih državah**
- **gusarji kot legalizirana “etatizirana” verzija piratov**
- **dolgotrajnost vojne proti pirateriji vzlic mednarodnem sodelovanju - državni terorizem vs privatni terorizem**

63